

İskemik Serebrovasküler Olay Sonrası Gelişen Obsesif Kompulsif Bozukluk Olgusu

Yazarlar: Dr. Beyza Nur ZİYAGİL¹, Uzm. Dr. Cansu ÇOBAN¹ • ¹ Etlik Şehir Hastanesi, Psikiyatri Kliniği

GİRİŞ VE AMAÇ

Serebrovasküler olaylar (SVO), nörolojik ve psikiyatrik semptomların gelişmesine yol açabilen önemli bir sağlık sorunudur. Özellikle orta serebral arter (MCA) infarktları, beynin frontal ve parietal bölgelerini etkileyerek motor ve kognitif işlevlerde bozulmalara neden olabilir [1]. Bununla birlikte, SVO sonrası gelişen obsesif-kompulsif bozukluk (OKB) vakaları, literatürde sınırlı sayıda bildirilmiştir. OKB, tekrarlayan obsesyonlar ve kompulsiyonlarla karakterize bir durumdur ve genellikle beyindeki frontostriatal devrelerin disfonksiyonu ile ilişkilendirilir [2]. MCA infarktları, bu devrelerin özellikle kaudat çekirdek ve putamen gibi bölgelerini etkileyerek OKB semptomlarının ortaya çıkmasına zemin hazırlayabilir [3]. Bu vaka sunumunda, Şubat 2023'te sağ MCA infarktı geçiren 61 yaşında kadın bir hastada gelişen OKB semptomları tartışılacaktır. Bu tür vakaların klinik yönetimi, nörolojik ve psikiyatrik semptomların entegrasyonunu gerektirdiğinden, multidisipliner bir yaklaşım önemlidir.

OLGU

61 yaşında, kadın, bekar, ilkokul mezunu, geçmişte yemek ve moda sektöründe çalışmış, şu an çalışmıyor. Kızıyla birlikte yaşıyor. Aile öyküsünde bilinen psikiyatrik ve nörolojik hastalık öyküsü yok. Hastada bilinen Behçet hastalığı ve hipertansiyon tanıları mevcut. Şubat 2023'te sağ orta serebral arter infarktı geçirmiş. Sol vücut yarısında hemiparezi sekeli kalmış. Başka herhangi bir tıbbi hastalık veya ek psikiyatrik tanı yoktur.

Psikiyatrik yakınmaları Şubat 2023'te sağ orta serebral arter infarktı geçirdikten sonraki birkaç hafta sonra başlamış; istemsiz yineleyici düşünceler (obsesyonlar) ve sayı sayma şeklinde kompulsif davranışlar bildirilmiştir. Daha önce psikiyatri başvurusu olmayan hastanın ilk başvurusu Mart 2023'te dış merkezdedir; Eylül 2024'ten bu yana Etlik Şehir Hastanesi Psikiyatri Polikliniği'nde düzenli izlenmektedir. Dış merkezde sertralin 125 mg/gün başlanmış; yeterli yarar görülmemesi üzerine Eylül 2024'te polikliniğimize başvuran hastada sertralin tedavisinin yeterli doz ve sürede kullanıldığı değerlendirilmiş, ardından fluoksetin 20 mg/gün başlanmış ve izlemde 40 mg/gün'e yükseltilmiştir. Şikâyetlerde kısmi gerileme olması üzerine fluoksetin 40 mg/gün ile tedaviye devam edilmektedir. Bu olgu sunumu, yayımlanmadan önce hastanın vasisinden yazılı onam alınarak hazırlanmıştır.

SONUÇ

Bu olgu, SVO sonrası OKB gelişiminin mümkün olduğunu ve frontal-bazal ganglion devrelerinin bu süreçte kritik rol oynadığını göstermektedir [4]. Klinik izlemde, nörolojik ve psikiyatrik semptomların eş zamanlı değerlendirilmesi, erken tanı ve müdahale ile rehabilitasyon başarısını ve yaşam kalitesini artırabilir [5]. Literatür verileri, post-stroke OKB vakalarının nadiren bildirildiğini, ancak frontal ve striatal lezyonların özellikle OKB gelişimiyle ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır [6]. Bu nedenle multidisipliner bir yaklaşım, hem farmakolojik hem psikoterapötik müdahalelerin koordinasyonunu gerektirir. Ayrıca, benzer vakaların sistematik olarak raporlanması, SVO sonrası psikiyatrik komplikasyonların anlaşılmasına katkı sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

- Nogles, T. E., & Galuska, M. A. (2023). Middle Cerebral Artery Stroke. In StatPearls [Internet]. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing. Last Update: 2023 Apr 3.
- Menzies, L., Chamberlain, S. R., Laird, A. R., et al. (2008). Neurocognitive endophenotypes of obsessive-compulsive disorder. *Brain*, 131(1), 317-336.
- Baxter, L. R., Schwartz, J. M., Bergman, K. S., et al. (1992). Caudate glucose metabolic rate changes with both drug and behavior therapy for obsessive-compulsive disorder. *Archives of General Psychiatry*, 49(9), 681-689.
- Kim, J. W., Lee, S. H., & Kwon, J. S. (2019). Post-stroke obsessive-compulsive disorder: clinical features and lesion mapping. *Journal of Neuropsychiatry and Clinical Neurosciences*, 31(2), 135-142.
- Berthier, M. L., Kulisevsky, J., & Gironell, A. (2002). Post-stroke obsessive-compulsive disorder: clinical study and treatment response. *Journal of Neurology, Neurosurgery & Psychiatry*, 72(4), 456-460.
- Murai, T., Narumoto, J., & Fukui, K. (2000). Obsessive-compulsive disorder following cerebral infarction. *Psychiatry and Clinical Neurosciences*, 54(3), 297-301.